

Sygn. akt V U 2085/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Opolu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Witold Kozłowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Polewka

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2017 r. w Opolu

sprawy U. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o umorzenie należności z tytułu składek

na skutek odwołania wnioskodawczyni

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 21 września 2016 roku

nr 598/AUm/ (...)

I Zmienia zaskarżoną decyzję i umarza należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od listopada 2008r. do lutego 2009r. w łącznej kwocie 2.528,32zł i należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne wnioskodawczyni U. S. za okres od listopada 2008r. do lutego 2009r w łącznej kwocie 1.385,83zł

II Zasądza od strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz wnioskodawczyni U. S. kwotę 900 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .

Na oryginale właściwy podpisy

UZASADNIENIE

W. U. S. w odwołaniu od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 21.09.2016r. wniosła o jej zmianę poprzez umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od listopada 2008r. do lutego 2009r.w łącznej kwocie 2.528,32zł ora zna ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2008r do lutego 2009r.l w łącznej wysokości 1.385,83zł a także zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu odwołania wskazano m.in. iż wnioskodawczyni wypełniła warunki umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne ustalone w decyzji z 10.06.2014r. bowiem uzyskała rozłożenie należności nie podlegających umorzeniu na raty i przed wydaniem decyzji tj. 6.09.2016r. opłaciła ostatnią ratę wraz

z odsetkami należnymi wobec dwutygodniowego przekroczenia terminu płatności. W takiej sytuacji ZUS wydając decyzję (...).09.2016r. naruszył przepisy art. 1 ust. 10, 12 i 13 cyt ustawy.

Strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. domagała się oddalenia odwołania i zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego wskazując, iż wnioskodawczyni nie spełniła warunków uzasadniających umorzenie należności bowiem nie zapłaciła całej należności nie podlegającej umorzeniu tj. za okres od marca 2009r do lipca 2009r. W szczególności nie zapłaciła w terminie ostatniej raty wynikającej z układu ratalnego na spłatę zaległości składkowych nie podlegających umorzeniu. Termin raty został wyznaczony na 22.08.2016r. a wpłata została dokonana 6.09.2016r. W związku z powyższm organ rentowy odmówił umorzenia na podstawie art.1 ust. 13 pkt 2 ustawy z 9.11.2012r. o o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni U. S. w kwietniu 2014 roku złożyła wniosek o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą , która została zlikwidowana 30.09.2009r. Wniosek dotyczył umorzenia należności zaistniałych do 28.02.2009r.

Strona pozwana decyzją z dnia 10.06.2014r. ustaliła, iż umorzeniu podlegały będą należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od listopada 2008r. do lutego 2009r. w kwocie 1.571,32zł wraz z odsetkami liczonymi na dzień 11.04.2014r. w kwocie 957zł oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za ten sam okres w wysokości składek 858,83zł i odsetek 527zł . Ustalono, że warunkiem umorzenia jest spłata należności niepodlegających umorzeniu , które powinny być uregulowane w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji. Decyzja nie zawierała kwoty składek, która nie podlega umorzeniu, jedynie w jej uzasadnieniu stwierdzono , iż wnioskodawczyni ma zaległości w opłaceniu składek niepodlegających umorzeniu za okres od marca 2009r do lipca 2009r. w zakresie ubezpieczenia społecznego i za okres październik 2008r. oraz od marca do czerwca 2009 co do ubezpieczenia zdrowotnego. Decyzja uprawomocniła się 25.07.2014r.

Dowód :akta składkowe z wnioskiem o umorzenie, wyliczeniem należności i decyzją

W dniu 13.01.2015 wnioskodawczyni wystąpiła z wnioskiem o rozłożenie na raty zaległości składkowych niepodlegających umorzeniu wskazując na trudną sytuację majątkową, kłopoty ze spłatą innych kredytów. Umową z dnia 3.03.2015r. strona pozwana rozłożyła wnioskodawczyni należności z tytułu składek w łącznej kwocie 4.924,05zł na raty. W umowie ustalono harmonogram spłat, rozkładając sumę zadłużenia na 18 rat miesięcznych płatnych od 20.03.2015 do 22.08.2016r.

Kwota rat wynosiła 193zł (ostatnia 190,09zł) na ubezpieczenie społeczne i 82zł na ubezpieczenie zdrowotne, z tym że ostatnia rata wynosiła 85,96zł Raty zawierały spłatę składki, odsetek za zwłokę i opłaty prolongacyjnej. Wnioskodawczyni wypełniała zobowiązania płacąc 17 rat w terminie. Ostatnia rata w łącznej kwocie 276,05zł nie została zapłacona w terminie. Wnioskodawczyni zapłaciła ją w dniu 6.09.2016r. doliczając do jej wysokości należne odsetki. Kwota wpłaty ostatniej raty została przyjęta przez organ rentowy i w związku z tym z dniem 6.09.2016 wnioskodawczyni nie posiadała zadłużenia w spłacie należności składkowych , niepodlegających umorzeniu.

Dowód: umowa o rozłożenie należności na raty- fakty bezsporne.

Wnioskodawczyni w roku 2016 pracowała w sklepie (...) jako kasjerka z wynagrodzeniem 1.300zł netto miesięcznie, mąż jej otrzymywał wynagrodzenie również w wysokości minimalnego wynagrodzenia, na utrzymaniu wnioskodawczyni ma jedno dziecko- fakty bezsporne.

Układ ratalny przewidywał rozwiązanie umowy w przypadku nieopłacenia przez dłużnika dwóch rat po upływie terminu wymagalności , w przypadku łącznej niedopłaty przy częściowym spłaceniu rat przekraczającej 5% należności z tytułu składek lub też gdy dłużnik nie opłacił należności objętych układem ratalnym w terminie płatności ostatniej raty.

Strona pozwana nie złożyła oświadczenia o rozwiązaniu układu ratального.

Dowód : fakty bezsporne , umowa ratalna z 3.03.2015r.

Decyzją z 21.09.2016r. przekazaną do wysyłki 26.09.2016r. strona pozwana odmówiła umorzenia należności z tytułu € składek na ubezpieczenie społeczne za okres od listopada 2008r do lutego 2009r. w łącznej kwocie 2.528,32zł oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2008r do lutego 2009 w łącznej kwocie 1.385,83zł . Jako przyczynę odmowy umorzenia wskazano nie spełnienie warunku opisanego w art. 1 ust. 10 ustawy z 9.11.2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

Dowód : akta składkowe z decyzją.

Sąd zważył co następuje

Odwołanie jest uzasadnione.

Jak wynika z art. 1 ust 1-13 ustawy z dnia 9.11.2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U 2012r poz 1551) na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.¹⁾), która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W przypadku, gdy płatnik, o którym mowa w ust. 2, zakończył prowadzenie pozarolniczej działalności, wniosek o umorzenie składa osoba, o której mowa w ust. 1.

Wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego (ust.6)

Umorzeniu podlegają również należności, o których mowa w ust. 1 i 6, które do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zostały rozłożone na raty i nie zostały opłacone do dnia złożenia wniosku o umorzenie. Należności te podlegają wyłączeniu z umowy o rozłożeniu należności z tytułu składek na raty. Warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po opłaceniu pozostałych należności objętych umową (ust.7).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych (ust.8)

Warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub

płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego (**ust. 10**).

Niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8 (ust.11).

W przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu (ust. 12)

Jak wynika z art. 1 ust.13 cyt. ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o:

- 1)** umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub
- 2)** odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Ustawodawca przewidział więc dwa alternatywne rozwiązania

do osób, które wystąpiły do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem abolicyjnym, który skutkowało wydaniem decyzji o warunkowym umorzeniu należności.

Po pierwsze zgodnie art. 1 ust. 11 warunkiem umorzenia należności jest uregulowanie, w terminie 12 miesięcy od daty uprawomocnienia się ww. decyzji, całości składek nie podlegających umorzeniu. W przedmiotowej sprawie, taka decyzja "warunkowo umarzająca" należności z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego została wydana na rzecz U. S. w dniu 10 czerwca 2014r. (nr 950/AUm/ (...)). Decyzja to uprawomocniła się 25 lipca 2014r. Istotny w niniejszej sprawie jest jednak drugi alternatywny tryb, który skutkuje umorzeniem należności z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego. Tryb ten umożliwia wnioskodawcy wystąpienie do ZUS, w trakcie dwunastomiesięcznego okresu, o którym mowa w art. 1 pkt 11 ustawy, z wnioskiem o układ ratalny. Z racji tego, że na podstawie takiego układu ratalnego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyraża zgodę na prolongatę i rozłożenie należności w dłuższym niż 12 miesięcy okresie czasu, rzeczą oczywistą jest, że warunek o którym w ust. 11 (czyli spłata w terminie 12 miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji) nie może mieć zastosowania. Powyższe jasno wynika z art. 1 ust. 12 ustawy.

Powyższe jest o tyle istotne, że właśnie w przedmiotowej sprawie, na podstawie umowy z dnia 03 marca 2015r. (m (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych zgodził się na rozłożenie na raty należności. Płatność ostatniej raty z tego układu przypadła na 22 sierpnia 2016 r. Ze względu na trudności finansowe, całość należności została uregulowana w dacie 6 września 2016 r. wraz z odsetkami, a więc zaledwie dwa tygodnie po terminie .

W świetle regulacji powołanej wyżej ustawy, ważne jest to, że zapłata całości należności nastąpiła przed datą wydania decyzji kończącej postępowanie. Przypomnieć bowiem należy, że kwestionowana niniejszym odwołaniem decyzja nosi datę 21 września 2016 r., zaś zapłata nastąpiła 06 września 2016r.

Wnioskodawczyni spełniła więc warunek niezbędny do wydania decyzji o umorzeniu należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, w sytuacji zawarcia z ZUS układu ratalnego (art. 1 ust. 12 w zw. z art. 1 ust. 10 ustawy). Spełnionym przez U. S. warunkiem było nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należy od tych składek odsetek za zwłokę opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu

Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Powyższe wynika z treści art. 1 ust. 12 w zw. z art. 1 ust. 10 ustawy.

W ocenie Sądu z literalnej wykładni tego przepisu wynika, że ustawodawca przewidział, iż wiążącą datą dla wnioskodawcy, który zawarł układ ratalny, jest data uregulowania całości należności, co ważne która musi nastąpić przed wydaniem decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 13 ustawy. Jednocześnie wykładnią contra legem jest wywodzenie przez organ, że uchybienie ostatniej z rat zawartej w harmonogramie układu ratalnego, skutkuje odmową umorzenia składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Takiego zapisu nie ma w omawianej ustawie.

Tego rodzaju bardzo formalna i rygorystyczna wykładnia przepisów zastosowana przez organ rentowy jest sprzeczna z celem ustawy, która miała przede wszystkim ułatwić dłużnikom składkowym spłatę zadłużenia przez ich częściowe umorzenie. Podkreślić należy, że układ ratalny nie został rozwiązany przez organ rentowy. Opóźnienie w spłacie jedynej raty było niewielkie i została ona zwiększona o należne odsetki z tego tytułu.

W momencie wydania decyzji zaległości składkowe nie podlegające umorzeniu były spłacone i w związku z tym pozostałe należności podlegały umorzeniu.

Stan faktyczny w sprawie był bezsporny i wynikał z powołanych dokumentów, a fakt spłaty zadłużenia ratalnego był przyznany przez organ rentowy.

Mając powyższe na uwadze Sąd na zasadzie cyt. przepisów art. 477¹⁴ § 2 kpc dokonał stosownej zmiany decyzji umarzając kwotę należności składkowych wskazaną w decyzji z 10.06.2014r.

Orzeczenie o kosztach uzasadniają przepisy art. 98, 99 i 108 § 1 k.p.c. Wysokość należnej opłaty dla wnioskodawczynie reprezentowanej przez radcę prawnego Sąd ustalił biorąc pod uwagę wartość składek podlegających umorzeniu zgodnie z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1804 ze zm.)